

Rimnada sistemica da dretg communal dalla vischnaunca da Sagogn

---

Nummera   **000**

Tetel   **Constituziun communal**

Ediziun   Revisiun dils 14.12.2009
Ediziun dils 27.03.2009

Remplazza constituziun dils 29.06.1992
Remplazza constituziun dils 05.03.1976

Valeivel   14.12.2009

Remarcas preliminaras

Ord motivs da simplificaziun serefereschan indicaziuns da persunas, funcziuns e mistregns en questa publicaziun uffiziala mintgamai sin omisduas schlatteinas, expriu ch'ei vegn menziunau explicit zatgei auter.

Davosa correctura informala 10.03.2024 tras Thomas Candrian

Cuntegn

I. Disposiziuns generalas	3
A. General	3
B. Dretg da votar	3
C. Dretgs dil pievel	6
II. Organisaziun dalla vischnaunca	8
A. Organs communals	8
B. la radunonza communal	8
C. La suprastonza communal	11
D. Departaments administrativs	14
E. La cumissiun da gestiun	14
III. Secturs d'administraziun	15
A. Cussegl da scola	15
B. Canzlia communal	16
C. Persunal	16
IV. Finanzas e taglias	17
V. Vischnaunca burgheisa	19
VI. Fatgs da baselgia	19
VII. Disposiziuns finalas	19

I. Disposiziuns generalas

A. General

Vischnaunca **Art. 1**

¹ La vischnaunca da Sagogn ei ina corporaziun territoriala da dretg public. Ella secumpona dallas personas domiciliadas sin siu territori.

Autonomia **Art. 2**

¹ La vischnaunca ha il dretg d'administrar sesezza enteifer la legislaziun da cantun e confederaziun.

² Enteifer ils cunfins da sias cumpetenzas legalas exequescha la vischnaunca la suveranidad sur da tut las personas e caussas che sesanflan sin siu territori.

Incumbensas **Art. 3**

¹ La vischnaunca ademplescha sias obligaziuns publicas e quellas adossadas ad ella dil stadi. Ella promova enteifer sia competenzaa e habilitad il svilup economic e cultural ed il beinstar general e social da ses habitonts e concluda las normas legalas necessarias.

Principi territorial **Art. 4**

¹ Sagogn sesanfla el territori linguistic romontsch ed il romontsch ei lungatg uffical dalla vischnaunca.

B. Dretg da votar

Habilitad e dretg da votar **Art. 5**

¹ Il dretg dad eleger e votar en fatschentas communalas sedrezza tenor la legislaziun cantunala.

² Il dretg da votar cumpeglia il dretg dad eleger e da votar, da suttascriber iniziativas dil pievel sco era da vegnir elegius diils votants, culla resalva che la persona posseda ils dretg specials d'elegibladad.

Votants digl exteriur	<p>Art. 6</p> <p>¹ En fatschentas communalas han personas digl exteriur il dretg da votar e d'eleger sch'els habiteschan sco domiciliadas ni dimorantas dapi silmeins 6 onns ella vischnaunca da Sagogn.</p>
Dretg da votar cantunal e federal	<p>Art. 7</p> <p>¹ Per il dretg da votar en fatgs cantunals e federals valan las disposiziuns dalla confederaziun e dil cantun.</p>
Elegibladad	<p>Art. 8</p> <p>¹ Scadina persuna cun dretg da votar sa vegnir elegida en in uffeci communal, aschilunsch ch'ella ei buca vegnida privada da quei dretg entras sentenza penala.</p> <p>² Negin sa vegnir sforzaus d'acceptar ina elecziun en in uffeci.</p>
Perioda d'uffeci	<p>Art. 9</p> <p>¹ La perioda d'uffeci cuoza mintgamai treis onns. Il president communal ed ils commembers dalla suprastonza communal sco era ils commembers da tuttas cumissiuns san star en uffeci sil pli ditg duront quater periodas nuninteruttas. Suenten ina perioda d'uffeci ein els puspei elegibels.</p> <p>² Il temps duront il qual il president communal ei staus commember dalla suprastonza communal vegn buca quintaus tier siu temps d'uffeci.</p>
Demissiun	<p>Art. 10</p> <p>¹ La demissun d'in uffeci communal ei d'annunziar a scret alla suprastonza communal sil pli tard tochen ils 30 da november avon la fin dalla perioda d'uffeci.</p> <p>² La suprastonza annunzia las demissiuns cun l'emprema caschun da publicaziun pusseivla.</p>
Termin dallas elecziuns, surdada ed entrada en uffeci	<p>Art. 11</p> <p>¹ Las elecziuns han liug per ordinari il meins da mars. La surdada d'uffeci succeda tochen la fin da zercladur, l'entrada en uffeci igl empren da fenadur. Igl official partent ei responsabels per ina surdada regulada.</p>

**Elecciuns
supple-
mentaras****Art. 12**

¹ En cass d'ina demissiun u d'ina vacanza duront la perioda d'uffeci vegn ei fatg ina elecziun supplementara per il temps d'uffeci restont. Per talas elecziuns valan las medemas disposiziuns sco per las elecziuns ordinarias.

Exclusiun**Art. 13**

¹ Parents en lingia directa e tras maridaglia, consorts, fargliuns e persunas che vivan en partenadis registrai astgan buca esser a medem temps commembers dalla medema autoritad communal.

² Quels motivs d'exclusiun valan era denter ils commembers dalla cumissiun da gestiun ed ils commembers dalla suprastanza communal.

³ In funcziunari u in emploiau stabel dalla vischnaunca astga buca far part dall'autoritad alla quala el sutastat directamein.

**Obligaziun da
prender stgisa****Art. 14**

¹ In commember d'ina autoritad communal sto prender stgisa tier tractativas e votaziuns davart fatschentas, vid las qualas el sez ni in da ses parents tochen il grad menziunau en art. 13 han in interess personal direct.

² En cass da differenzas decida l'autoritad, la cumissiun u la radunonza pertucconta sch'ei exista in motiv da prender stgisa ni buc. Tier quella decisiun ha il pertuccau da prender stgisa.

³ Tier l'examinaziun dil quen da gestiun d'ina autoritad, d'ina cumissiun ni d'in uffeci sto in commember dalla cumissiun da gestiun prender stgisa sch'el sez ni tierparents dad el ein cumpigliai.

**Discreziun
professionala****Art. 15**

¹ Ils commembers d'uffecis e da cumissiuns sco era ils funcziunaris ed emploiai da vischnaunca ein suttamess alla discreziun professionala. Els han dad esser discrets en fatgs ufficials aschilunsch ch'igl interess dalla vischnaunca e dallas persunas privatas pertuccadas pretenda quei.

C. Dretgs dil pievel

**Dretg da
petiziun**

Art. 16

¹ Il dretg da petiziun ei garantius. Scadin habitont dalla vischnaunca sa inoltrar propostas, giavischs e reclamaziuns a scret allas autoritads communalas. Quellas ein obligadas da prender posiziun en caussa enteifer treis meins.

**Dretg
d'iniziativa**

Art. 17

¹ 30 personas cun dretg da votar san inoltrar propostas a scret e pretender, enteifer las cumpetenzas dalla radunonza communal, ch'ei vegni votau surlunder. L'iniziativa sa vegnir inoltrada en fuorma d'ina proposta generala ni d'in sboz formulau. Ella ei da surdar alla canzlia communal ensemen cun tut las suttascripziuns dils iniziants.

**Procedura tier
iniziavas**

Art. 18

¹ Ina iniziativa valeivla sto vegnir tractada sil pli tard sis meins suenter ch'ella ei vegnida inoltrada. La suprastonza sa suttametter alla radunonza communal ina cunterproposta. En in tal cass vegn decidiu igl emprend denter la cunterproposta e la proposta d'iniziativa. Suenter quella votaziun decida la radunonza communal en ina votaziun definitiva, sch'ella vul approbar ni refusar la proposta che ha giu la preferenza ell'emprema votaziun.

**Retratga
dall'iniziativa**

Art. 19

¹ Las tschun personas che han suttascret sco empremas l'iniziativa ein autorisadas da retrer quella da tut temps tochen la votaziun, sche l'iniziativa cuntegn buca autras clauslas da retratga.

**Iniziavas
illegalas**

Art. 20

¹ Propostas d'iniziavas cun cuntegn illegal ein buca admissiblas e vegnan buca suttamessas alla radunonza communal per la votaziun.

² En tal cass communicescha la suprastonza als iniziants a scret sia decisiun cun indicar ils motivs.

- Dretg da
sclariment /
interpellaziuns**   **Art. 21**
1 A caschun d'ina radunonza communal sa mintga persuna cun dretg da votar pretender sclariment davart la situaziun ni l'execuziun d'ina fatschenta communal. L'informaziun sa vegnir refusada en cass d'interess considerabels dalla vischnaunca ni sche tiarzas personas s'opponan.
- Moziun**   **Art. 22**
1 Mintga persuna cun dretg da votar sa far propostas alla radunonza communal. Quei vala era per fatschentas buca menziunadas sin la gliesta da tractandas. Accepta la radunonza ina tala proposta, ha la suprastonza d'examinar quella e da dar rapport en ina dallas proximas radunonzas communalas.
- Responsablada
d**   **Art. 23**
1 La responsablada dils organs da vischnaunca per donns ch'els caschunan cun adempir lur uffeci sedrezza tenor la lescha cantunala da responsablada.
- Recuors**   **Art. 24**
1 Il dretg da recuors encunter decisiuns dils organs communal sedrezza tenor la legislaziun cantunala.
- Protocol**   **Art. 25**
1 Per las tractandas dalla radunonza e dalla suprastonza communal sco era dils ulteriurs uffecis communal eis ei da far protocols separai ch'informeschan sil pli pauc davart las decisiuns ed ils resultats dallas votaziuns. Ils protocols ston vegnir suttascrets dil protocollist e sunter l'approbaziun dil parsura dalla seduta.
- Investa els
protocols**   **Art. 26**
1 Il protocol dalla radunonza communal vegn redigius per romontsch e sto vegnir secrets enteifer 15 gis sunter la radunonza. Sunter ch'el ei repassaus dalla suprastonza communal stat el a disposiziun per investa allas personas cun dretg da votar.

2 Il protocol dalla radunonza communal vegn per ordinari prelegius.

³ L'investa els protocols dalla suprastonza e dallas ulteriuras autoritads communalas vegn mo lubida sch'ins sa far valer interess giustificai. Al dretg d'investa sa era vegnir satisfatg cun remetter extracts da protocol.

II. Organisaziun dalla vischnaunca

A. Organs communalas

Organs communalas

Art. 27

¹ Ils organs dalla vischnaunca ein:

- a) la radunonza communal
- b) la suprastonza communal
- c) la cumissiun da gestiun

B. la radunonza communal

La radunonza communal

Art. 28

¹ La radunonza communal ei igl organ suprem dalla vischnaunca, ella quala ils habitonts cun dretg da votar exerciteschan lur dretgs en fatgs communalas.

Cumpetenzas

Art. 29

¹ La radunonza communal ei cumpetenta da:

- 1) eleger
  - a) il president communal
  - b) ils ulteriurs commembers dalla suprastonza
  - c) la cumissiun da gestiun
  - d) il cussegl da scola
  - e) la cumissiun da baghegiar
  - f) las ulteriuras autoritads, aschilunsch che l'elecziun ei buca surdada expressivamein ad in auter organ communal.
- 2) relaschar e midar la constituziun da vischnaunca, las leschas e las ordinaziuns communalas
- 3) approbar il preventiv ed il quen communal sco era fixar il pei da taglia

- 4) lubir expensas ch'ei buca previdas el preventiv ni che surpassan la cumpetenzza finanziala d'auters organs
- 5) vender ed impegnar proprietad immobigliara sco era accordar e slijar servituts e grevezias realas, cun resalva dils dretgs e dallas cumpetenzas dalla vischnaunca burgheisa
- 6) far novs emprests e surprender garantias
- 7) conceder dretgs e concessiuns dad auas ed auters dretgs d'utilisaziun specials. Resalvai ein ils dretgs dalla vischnaunca burgheisa
- 8) decider davart la commembranza e la collaboraziun cun autras vischnauncas, corporaziuns regiunalas ed uniuns d'interess da dretg public
- 9) conceder emprests, sche quels survargan la cumpetenzza finanziala dalla suprastonza e stattan buca enteifer il rom fixau pil diever da daners da fondo tras l'instanza cumpetenta

Convocaziun / tractandas

Art. 30

¹ La radunonza communal vegn convocada dalla suprastonza communal.

² Votau vegn mo davart fatschentas ch'ei indicadas silla gliesta da tractandas e ch'ei vegnidas publicadas silmeins diesch dis avon la radunonza.

Cumpetenzza da decider

Art. 31

¹ Mintga radunonza communal ch'ei convocada tenor uorden ei cumpetenta da decider.

Presidi dalla radunonza

Art. 32

¹ La radunonza communal vegn dirigida dil president communal. En cass che quel ei impediud, meina il vicepresidente ni in auter commember dalla suprastonza la radunonza.

² Per mintga tractanda ei da far ina discussiun libra. Era sche la libertad da discussiun ei garantida, sto quella succeder a moda honesta, formala ed equilibrada.

Preparativas Art. 33

¹ La radunonza communal astga tractar mo quellas fatschentas che la suprastonza communal ha semtgau e che figureschan silla gliesta da tractandas ch'ei vegnida publicada.

Dumbravuschs Art. 34

¹ La radunonza communal nominescha ils dumbravuschs necessaris.

Moda da votar Art. 35

¹ Las votaziuns vegnan fatgas cun maunpli. A scret ston ellas vegnir fatgas, sche silmeins tschun dils presents pretendan quei.

² Tier votaziuns cun maunpli vala il pli absolut dils votants. En cass da paritad dallas vuschs decida il president culla vusch da tagl.

³ Tier votaziuns a scret vala il pli absolut dallas vuschs valeivlas. Cedels vits e nunvaleivels vegnan buca quintai. En cass da paritad dallas vuschs ei la fatschenta refusada.

Moda d'eleger Art. 36

¹ Las elecziuns vegnan fatgas per ordinari cun scrutini. Sche negin fa opposiziun, san ellas vegnir fatgas cun maunpli, cun excepziun dall'elecziun dalla suprastonza.

² Sch'igl ei d'eleger tier elecziuns cumplessivas plirs candidats ella medema autoritad, vegnan tut las vuschs valeivlas da candidats divididas tras il diember da posts libers plus 1. La proxima cefra entira ei il pli absolut. Ei vala la suandonta fuormla:

$$\frac{\text{vuschs valeivas}}{\text{posts libers} + 1} = \text{pli absolut}$$

³ Reussescha in'elecziun buca perquei ch'ei vegn elegiu tier elecziuns individualas ni cumplexivas pli paucs candidats che quei ch'ei drova, sto vegnir fatg in secund scrutini liber. Elegi ein lu quels candidats che survegnan las pli biaras vuschs.

⁴ En cass da paritad dallas vuschs decida la sort.

Elecziuns per plirs uffecis

Art. 37

¹ Vegn enzatgi elegius en plirs uffecis, ils quals el astga buca occupar el medem mument, sto el immediat sedecider per in dils mandats.

² Sche plirs candidats vegnan elegi en la medema elecziun en in uffeci, al qual els astgan tenor art. 13 buca appartener el medem temps, ei quel elegius ch'era gia en uffeci. Vegnan tut ils candidats elegi per l'emprema gada, ei quel elegius che ha survegniu las pli biaras vuschs.

Reponderaziun

Art. 38

¹ In conclus sa vegnir suttamess da tut temps alla radunonza communal per la reponderaziun. Vegn pretendiu ina reponderaziun avon ch'il conclus ei in onn en vigur, ston ins entrar en quella mo sche quei vegn decidiu cun ina maioritad da duas tiarzas.

Votaziuns ed elecziuns cant. e federalas

Art. 39

¹ Per votaziuns cantunalas e federalas valan las directivas usitadas da cantun e confederaziun.

C. La suprastonza communal

Cumposiziun

Art. 40

¹ La suprastonza communal ei l'istanza suprema da l'administraziun sco era la polizia da vischnaunca.

² Ella secumpona dil president, da quater commembers e da dus substituents. La suprastonza communal elegia ord siu miez il vicepresidente.

³ Ils substituents ston vegnir envidai mo sch'in commembers ordinari sa buca separitar allas sedutas pervia da malsogna, assenza dil liug per pli che treis meins ni tenor la disposiziun digl artechel 14.

**Sedutas dalla
suprastonza**

Art. 41

¹ Il president da vischnaunca ni eventualmein siu substitut convochescha las sedutas dalla suprastonza ton savens sco las fatschentas pretendan.

² Sin giavisch da dus commembers ei il president obligaus da convocar ina seduta da suprastonza extraordinaria.

**Cumpetenzas
da decider**

Art. 42

¹ La suprastonza communal ei cumpetenta da decider, sche silmeins treis commembers ein presents.

**Votaziuns ed
elecziuns**

Art. 43

¹ Per tuttas votaziuns ed elecziuns vala il pli absolut dils commembers presents. En cass da paritad dallas vuschs decida tier votaziuns il president e tier elecziuns la sort.

² Tier votaziuns ed elecziuns ei mintga commember obligaus da votar. Resalvadas ein las disposiziuns davart il prender stgisa ed igl artechel 14.

**Cumpetenzas
ed
incumbensas**

Art. 44

¹ La suprastonza communal ha tut las cumpetenzas ch'ei buca surdadas ad in auter organ tras dretg federal u cantunal ni era tras la constituziun e la legislaziun communal.

² La suprastonza communal ha l'incumbensa da:

- 1) applicar il dretg federal e cantunal sco era las leschas communalas ed exequir ils conclus dalla radunonza communal
- 2) survegilar e menar l'entira administraziun communal
- 3) administrar la facultad dalla vischnaunca e tut ils secturs administrativs

- 4) stabilir il quen annual ed il preventiv
- 5) preparar tut las fatschentas per mauns dalla radunonza communal
- 6) decider davart expensas unicas tochen a 20'000 francs per il medem object e tochen a 5'000.- francs per expensas che serepetan onn per onn
- 7) decider davart mesiras en connex culla politica fursila e da terren da baghegiar
- 8) eleger ils emploiai e funcziunaris communal
- 9) exequir la pussonza dalla polizia communal cun cumpetenzza penala ella procedura administrativa
- 10) decider davart il far process civils e recuors sco era da fixar accumulondaments e contracts da mediaziun
- 11) prender disposiziuns realas d'impurtonza subordinada sco cumprar e vender terren da dameins che 200 m2, purificar cunfins sco era conceder servituts per implonts digl interess public
- 12) eleger ils representants dalla vischnaunca en organisaziuns dil dretg public e privat, allas qualas la vischnaunca ei separticipada ni nua ch'ella ha il dretg d'eleger, priu il cass che buca in auter organ hagi quell'incumbensa

**Representanza
dalla
vischnaunca
anoviars**

Art. 45

¹ La suprastonza representa la vischnaunca enviars tiarzas personas ed avon dertgira. Il president da vischnaunca ni siu substitut suttascriva valeivlamein per la vischnaunca ensemen cun in auter commember dalla suprastonza ni cul canzlist communal.

D. Departaments administrativs

Departaments administrativs

Art. 46

¹ L'administraziun communal cumpeglia differents departaments. Mintga commember dalla suprastonza diregia il departament attribuius ad el. La suprastonza reparta ils departaments sils commembers ed il president. La repartiziun ei da comunicar alla radunonza communal.

Administraziun e departaments

Art. 47

¹ Mintga suprastont ei cau dil departament attribuius ad el. El survigilescha tuttas fatschentas, rapporta alla suprastonza communal e fa las propostas necessarias. Mintga cau da departament ha d'exequir las funcziuns officialas necessarias e da dar rapport alla suprastonza communal. La competenzaza da prender decisiuns ha mo la suprastonza communal. Quella sa delegar al cau da departament d'exequir independentamein fatschentas da pintga muntada.

President

Art. 48

¹ Il president diregia las sedutas dalla suprastonza e dalla radunonza communal.

² El prepara la gliesta da tractandas dalla suprastonza communal. Cun agid dils caus dils departaments procura el che las decisiuns vegnien exequidas.

³ En cass urgents pren il president las mesiras da prevenziun necessarias.

E. La cumissiun da gestiun

Cumposiziun

Art. 49

¹ La cumissiun da gestiun secumpona da treis commembers. Ella seconstituescha sezza.

Incumbensas

Art. 50

¹ La cumissiun da gestiun ei obligada da controllar tuttas activitads dall'administraziun communal, cumpriu la cassa e la contabilitad ed era autras facultads specialas, sil pli tard tochen ch'il quen annual ei serraus giu. Ella ha da rapportar a scret alla radunonza communal e da far proposta. En

entelgientscha culla suprastonza communal sa la cumissiun da gestiun incaricar experts privats ni igl uffeci cantunal da vischnauncas culla controlla dil quen.

² Las incumbensas dalla cumissiun da gestiun sedrezzan plinavon tenor il carnet da pensums digl uffeci cantunal da vischnauncas dil Grischun.

III. Secturs d'administraziun

A. Cussegl da scola

Cussegl da scola

Art. 51

¹ Il cussegl da scola secumpona da tschun commembers. El diregia e survigilescha igl entir menaschi dalla scola communal. Il commember dalla suprastonza communal ch'ei responsabels pìl ressort dil scolaesser fa part dil cussegl da scola e presidiescha quel per ordinari.

² Sche la vischnaunca sa delegar in representant al consorzi da scola Glion e contuorn, ei quel commember assoziau dil cussegl da scola e sa vegnir envidaus allas sedutas en funcziun consultativa.

³ La perioda d'uffeci cuoza mintgamai treis onns conform agl artechel 9. Il cussegl da scola elegia ord siu miez in president ed in actuar per ina perioda d'uffeci. El ei habels da decider, sche treis commembers ein presents.

Incumbensas dil cussegl da scola

Art. 52

¹ Il cussegl da scola procura che las leschas da scola federalas, cantunales e communalas vegnien applicadas. El diregia e survigilescha il menaschi dalla scola communal.

Cumpetenzas dil cussegl da scola

Art. 53

¹ Sper las cumpetenzas numnadas ella legislaziun cantunala da scola ha il cussegl da scola da

- 1) eleger e relaschar ils scolasts
- 2) survigilar e direger la scola, preparar igl uorden da

scola per mauns dalla suprastanza e dalla radunonza communal

- 3) surprender la responsablada pils mieds d'instrucziun e pil manteniment dils baghetgs da scola

² Per la cumpra da mieds d'instrucziun, material da scola ni per projects ha il cussegl da scola a disposiziun in credit annual da 4'000 francs. Cumpetenzas finanzialas che survargan quella summa ein da suttametter als organs cumpetents, cun excepziun dil credit menziunau.

B. Canzlia communal

Incumbensas dalla canzlia communal

Art. 54

¹ Las lavurs administrativas dalla vischnaunca vegnan fatgas dalla canzlia communal. Davart las incumbensas da quella decida la suprastanza communal. La canzlia ei suttamessa direct al president communal ed indirect alla suprastanza communal.

² L'administraziun exequescha ils conclus e las ordinaziuns dalla suprastanza communal.

Canzlist / scarvon

Art. 55

¹ Il canzlist ni scarvon meina la canzlia communal tenor siu carnet da duers. El fa il protocol dalla radunonza communal sco era quel dallas sedutas dalla suprastanza communal alla quala el ha vusch consultativa.

C. Persunal

Engaschar persunal communal

Art. 56

¹ Sche negin auter organ ha retschiert quell'incarica, engascha la suprastanza communal il persunal communal.

² Sche la suprastanza communal relai neginas autras directives, sedrezzan il contract da lavur e la salarisaziun dils emploiai tenor igl uorden cantunal da persunal. Ei restan resalvadas las directives dalla lescha cantunala da scola e l'ordinaziun cantunala davart la salarisaziun dalla magistraglia.

IV. Finanzas e taglias

Principi dalle finanzas

Art. 57

¹ Ils mieds publics ston vegnir impundi a moda spargnusa.

² A media vesta ston las finanzas esser equilibradas. Mintga expensa ha ina basa legala, ina decisiun da credit sco era la lubientscha pil pagament.

Principi dalla contabilitad

Art. 58

¹ Il quen da vischnaunca sto vegnir menaus tenor ils principis renconuschi generalmein d'ina contabilitad dil maun public.

² Cun amortisaziuns sistematicas sto il quen dalla facultad vegnir stabilius sin ina basa sauna.

³ Ils mieds ch'ein ligiai vid ina intenziun speciala (fondos, fundaziuns e finanziaziuns specialas) dueien vegnir zavrai ed administrai adequat a lur intent.

⁴ Il quen da facultad e d'administraziun duei vegnir presentaus alla radunonza communal, ensemen cul rapport dalla cumissiun da gestiun, per ordinari tochen la fin d'uost digl onn suandont.

⁵ Il preventiv ed il pei da taglia digl onn da quen ston vegnir presentai alla radunonza communal entochen miez december digl onn precedent.

Structura dalla facultad

Art. 59

¹ La facultad dalla vischnaunca secumpona:

- a) dalle caussas en diever dalla vischnaunca
- b) dalla facultad administrativa
- c) dalla facultad gudida
- d) dalla facultad finanziaria

Taglias e taxas

Art. 60

¹ La vischnaunca cuarcla siu basegns da finanzas oravontut cun taglias, gudogns ord la facultad sco era cun contribuziuns e taxas.

**Taxas
d'utilisaziun /
tscheins
d'affittaziun**

Art. 61

1 Per la concessiun d'utilisaziuns pretenda la vischnaunca taxas ni tscheins. La vischnaunca sa plinavon incassar dils concessiunaris cumparts comensuradas da cuosts per utilisaziuns ch'ein veramein vegnidas retratgas. Per cumpensar prestaziuns che sebasan sin concessiuns ni lubientschas per diever public intensiv relai la vischnaunca taxas che corrispundan per regla alla valeta dil diever.

**Contribuziuns
da perimeter /
taxas
preferenzialas**

Art. 62

1 Eregia la vischnaunca ovras ni indrezs che portan a certas personas in avantatg special ni che augmentan la valeta da certs objects dalla facultad, sa ella pretender ina contribuziun che corrispunda agl avantatg concediu. La contribuziun sebasea sillas leschas e sils regulativs communalis.

2 Subsidiarmein vala il dretg cantunal davart la repartiziun dils cuosts.

Taxas

Art. 63

1 La vischnaunca sa pretender taxas da diever dallas personas ch'utiliseschan ovras, installaziuns ed indrezs che la vischnaunca ha eregiu ni ch'ella meina tenor las leschas specialas corrispudentas.

2 Sco recumpensa per in survetsch special dall'administraziun communal ni per l'execuziun d'in act official (p.ex. conceder lubientschas) sa la vischnaunca pretender taxas d'administraziun.

3 Las taxas ein da fixar aschia che silmeins ils cuosts e las expensas dalla vischnaunca san vegnir sbursai.

Taglias

Art. 64

1 La vischnaunca incassescha taglias tenor la lescha communal da taglias. Quella disposiziun sto vegnir approvada dalla regenza.

2 Subsidiarmein vala per la vischnaunca la legislaziun da taglia cantunala.

Taxas da cura   Art. 65

¹ Per promover il turissem pretenda la vischnaunca ina taxa da cura. Igl incasso da quella sa vegnir surdaus a tiazas persunas.

V. Vischnaunca burgheisa

Dretgs   Art. 66

¹ Ils dretgs dils burgheis e dalla vischnaunca burgheisa enteifer la vischnaunca politica sedrezzan tenor la legislaziun cantunala ed il contract da separaziun dils 23 da zercladur 1984.

VI. Fatgs da baselgia

Las pleivs   Art. 67

¹ La tgira dils fatgs da baselgia ei caussa dallas pleivs. Lur dretgs ein garanti conform alla constituziun cantunala grischuna.

VII. Disposiziuns finalas

Revisiun   Art. 68

¹ La constituziun presenta sa vegnir revidida da tut temps entira- u parzialmein.

Entrada en vigur   Art. 69

¹ Questa constituziun entra en vigur suenter ch'ella ei vegnida approvada dalla radunonza communal. Ella remplazza la constituziun dils 29 da zercladur 1992.

² Ella sto vegnir suttamessa alla regenza per approvaziun. Quei vala era per tuttas midadas ni cumplettaziuns posteriuras.

Questa constituziun ei vegnida approvada dalla radunonza communal ils 27 da mars e cun cumplettaziuns ils 14 da december 2009.

Ediu tras	cumissiun		
Acceptau tras	radunonza communal	ils	14.12.2009
Approbau tras	regenza dil cantun GR		
Publicaziun ufficiala dalla vischnaunca da Sagogn.			